

Hana Potměšilová

Průvodce sociální problematikou

**Pro pacienty s roztroušenou sklerózou.
Změny v sociálním systému pro rok 2019.**

Vydáno
v květnu 2019

OBSAH

Co pro mne může udělat úřad práce	6
Co pro mne může udělat Česká správa sociálního zabezpečení	8
Průkaz osoby se zdravotním postižením	9
Posuzování zdravotního stavu	19
Životní minimum	23
Sociální služby	25
Dávky pro osoby se zdravotním postižením	29
Nemocenské a důchodové pojištění	36
Státní sociální podpora	41
Pomoc v hmotné nouzi	44
Proč se vyplatí zaměstnávat pacienty s roztroušenou sklerózou	48
Proč je důležité pracovat?	50
Legislativní úprava zaměstnávání OZP	51
Jak si mohu jako člověk se zdravotním postižením najít dobrou práci?	62
Důležité odkazy a použité zkratky	64

V roce 2019

... došlo ke změnám
v sociálním systému
České republiky.

Právě proto vznikla
aktualizovaná publikace
„Průvodce sociální
problematikou
pro pacienty
s roztroušenou
sklerózou“.

Je naší snahou pomoci právě vám,
pacientům s roztroušenou sklerózou,
vyznat se v sociálním systému
České republiky a najít v něm
možnosti podpory,
které vám usnadní život.

CO PRO MNE MŮŽE UDĚLAT ÚŘAD PRÁCE

Zprostředkování zaměstnání

- evidence zájemců o zaměstnání
- evidence uchazečů o zaměstnávání
- evidence osob se zdravotním postižením
- zprostředkování zaměstnání
- poradenství a nabídky aktivit ke zvýšení zaměstnatelnosti
- podpora v nezaměstnanosti
- podpora při rekvalifikaci
- poskytování kompenzace za nevyplacené odstupné

Poradenství a rekvalifikace

- individuální poradenství
- skupinové poradenství
- poradenské programy (job club, bilanční diagnostika, poradenský program se základy práce na PC)
- zabezpečovaná rekvalifikace
- zvolená rekvalifikace
- pracovní rehabilitace
- EURES poradenství
- IPS
- dny pro veřejnost

Trh práce

- realizace nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti
- vytváření a aktualizace databáze zaměstnavatelů a volných pracovních míst
- monitoring trhu práce
- realizace agendy zahraniční zaměstnanosti
- poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP a agenda plnění povinného podílu

Projekty ESF

- realizace regionálních individuálních projektů pro uchazeče a zájemce o zaměstnání

Nepojistné sociální dávky zajišťované Úřadem práce ČR

Dávky státní sociální podpory

(zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře)

- přídavek na dítě
- příspěvek na bydlení
- porodné
- rodičovský příspěvek
- pohřebné

Dávky péstounské péče

(zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí)

- příspěvek na úhradu potřeb dítěte
- odměna pěstouna
- příspěvek při převzetí dítěte
- příspěvek při ukončení pěstounské péče
- příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

Příspěvek na péči

(zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách)

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

(zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením)

- příspěvek na mobilitu
- příspěvek na zvláštní pomůcku
- průkaz osoby se zdravotním postižením

Dávky hmotné nouze

(zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi)

- příspěvek na živobytí
- doplatek na bydlení
- mimořádná okamžitá pomoc

CO PRO MNE MŮŽE UDĚLAT ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Česká správa sociálního zabezpečení vyplácí invalidní a starobní důchody, nemocenskou a má na starost lékařskou posudkovou službu.

Jednou za kalendářní rok si můžete ČSSZ požádat o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění. Obdržíte ho zdarma. Lidé, kteří jsou „vlastníky“ datové schránky, mohou mít přehled o svém „důchodovém kontu“ online.

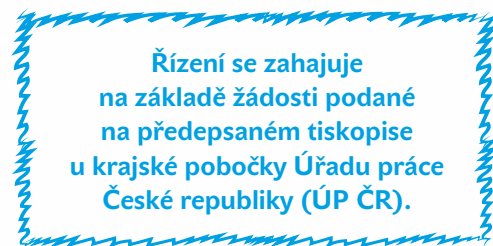
Výpis „důchodového konta“ obsahuje přehled a také součet dob důchodového pojištění (odpracovaných let), popřípadě náhradních dob pojištění (např. dobu evidence na úřadu práce), a také přehled vyměřovacích základů (výdělků) a vyloučených dob (např. dočasné pracovní neschopnosti) od roku 1986.

Díky němu si mohou lidé snadno ověřit, zda v evidenci ČSSZ mají všechny doklady o své pracovní minulosti.

Údaje v něm uvedené lze využít i k předběžnému informativnímu výpočtu výše invalidního či starobního důchodu. „Vlastníkům“ datových schránek orientační výši spočítá ePortál ČSSZ, k tomu slouží jedna z jeho online služeb.

PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Druhy průkazu

Existují tři druhy průkazu osoby se zdravotním postižením (průkaz), a to TP, ZTP a ZTP/P. Nárok na průkaz má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Průkaz TP

Nárok na průkaz označený symbolem „TP“ (průkaz TP) má osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a v nerovném terénu.

Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru.

Průkaz „ZTP“ (průkaz ZTP)

Nárok na průkaz označený symbolem „ZTP“ (průkaz ZTP) má osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti.

Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí, ale v exteriéru má značné obtíže.

Průkaz „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P)

Nárok na průkaz označený symbolem „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Zvláště těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvláště těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru.

Podrobnosti – které zdravotní stavy lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace – stanoví vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

Benefity plynoucí z průkazu

Držitelům průkazu přiznávají právní předpisy určité benefity. Řada z nich se poskytuje tzv. nad rámec zákona díky obchodním (podnikatelským) strategiím nebo v rámci tzv. sociální odpovědnosti firmy.

Osoba, která je držitelem průkazu TP, má nárok na:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích kromě těch, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky,
- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech, obstarávání placených služeb ani ošetření či vyšetření ve zdravotnických zařízeních.

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP, má kromě výše uvedeného navíc také nárok na toto:

- bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem),
- slevu 75 % z jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy.

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, má kromě výše uvedeného navíc také nárok na toto:

- bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě,
- bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce.

Průkazy TP,
ZTP, ZTP/P

Jaké další výhody lze díky průkazu mimořádných výhod čerpat?

Telefonní operátoři

O₂ nabízí státní příspěvek a slevu na služby. Nárok na ni mají:

- držitel průkazu ZTP/P,
- držitel průkazu ZTP z důvodu úplné nebo praktické hluchoty,
- osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby se stupněm závislosti II, III, IV ve smyslu zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách,
- zákazník, který vychovává nebo osobně pečuje o nezletilou osobu, která mu byla svěřena do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu a která je držitelem průkazu podle písmene A nebo B nebo je osobou podle písmene C.

Zvýhodnění je možné čerpat buď na mobil, nebo na pevnou linku. Není možné získat je na oba typy služeb zároveň.

Druh slevy	Na mobilní služby	Na služby pevné sítě
Státní příspěvek	200 Kč	200 Kč
O ₂ sleva	49 Kč	210 Kč
Celková sleva	249 Kč	410 Kč
Slevy jsou uvedeny vč. DPH.		

Vodafone Česká republika

Start 500 minut	339,30 Kč měsíčně
500 minut volání, 500 MB, neomezené SMS	
Po vyčerpání 3,49 Kč/min	
Možnost sdílení dat v tabletu a dalších zařízeních	
Red Naplno 10 GB	538,50 Kč
Neomezené volání, neomezené SMS, 10 GB	
Možnost sdílení dat v tabletu a dalších zařízeních	
1000 minut do zahraničí	

T-Mobile nahradil státní příspěvek zvýhodněním.

Volání na čísla T-Mobile	neomezeně
Volání na ostatní čísla	3,50 Kč/min.
SMS na všechna čísla	neomezeně
MMS na všechna čísla	4,90 Kč/MMS
Datový limit	50 MB
Měsíčně zaplatíte	279 Kč

Benefity
plynoucí
z průkazů

Elektřina a plyn

Innogy poskytuje slevu na odebraný zemní plyn, je to 20 Kč/MWh (včetně DPH) dle aktuálního ceníku.

ČEZ nabízí v produktu BASIC SP slevu ve formě snížení pevné měsíční platby za 1 odběrné místo.

Kulturní akce

Držitelům mimořádných výhod II. a III. stupně může být poskytnuta sleva na vstupné na **kulturní a sportovní akce**.

Poplatkové úlevy

Od poplatku jsou osvobozeni žadatelé těžce tělesně postižení, kteří jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P. Od poplatku jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P). Výhoda neplatí v případě, že si podpis nebo listinu necháte ověřit u notáře nebo na pobočce České pošty.

**Správní poplatky
podle zákona č. 634/2004 Sb.**

Osvobozené položky

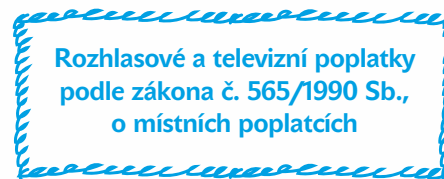
- Ověření podpisu nebo otisku razítka na listině nebo na jejím stejnopisu: 30 Kč za každý podpis nebo razítko
- Vydání povolení uzavřít manželství mimo stanovenou dobu nebo mimo úředně určenou místnost: 1 000 Kč
- Vydání povolení učinit prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství před jiným než příslušným matričním úřadem: 1 000 Kč. Od poplatku jsou osvobozeny osoby těžce zdravotně postižené.
- Vydání stavebního povolení:
 - 300 Kč ke stavbě pro bydlení s nejvýše 3 byty
 - 1 000 Kč ke stavbě pro bydlení s více než 3 byty

- 300 Kč ke stavbě pro individuální rekreaci nebo stavbě zemědělské – 2 účelové stavby, nepřesahuje-li zastavěná plocha 70 m²
- 300 Kč ke stavbě garáže nejvýše se 3 stánými
- 300 Kč ke stavbě řadových garáží a 150 Kč za čtvrté a každé další stání, nejvýše 2 500 Kč
- 300 Kč ke změně stavby (nástavby, přístavby nebo stavební úpravy), ke stavbě studny, čistírny odpadních vod, přípojky na veřejnou rozvodnou síť a na kanalizaci pro stavbu
- Zápis do registru vozidel 800 Kč, jde-li o motorové vozidlo s nejméně čtyřmi koly
- Vydání řidičského průkazu: Od poplatku ve výši 50 Kč jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P). Osvobození od tohoto poplatku se vztahuje pouze na osobní automobil, nikoliv na čtyřkolku.
- Schválení technické způsobilosti vozidla po přestavbě nebo schválení technické způsobilosti jednotlivě vyrobeného nebo dovezeného samostatného technického celku nebo schválení užití vozidla k výcviku v autoškolě: 1 000 Kč. Od poplatku jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P).

- Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je osoba nevidomá, závislá a osoba s těžkým zdravotním postižením, které byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod. Sazba poplatku ze psů činí až 1 500 Kč za kalendářní rok a jednoho psa.
- Poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt nepodléhají osoby nevidomé, závislé a držitelé průkazu ZTP/P a jejich průvodci.

- Od rozhlasového a televizního poplatku je osvobozen jednotlivec, jehož čistý příjem za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 2,15násobek životního minima.

Jak se posuzuje zdravotní stav pro účely průkazu osoby se zdravotním postižením?

Zdravotní stav pro účely průkazu osoby se zdravotním postižením (OZP) posuzují posudkoví lékaři okresní správy sociálního zabezpečení. Nárok na průkaz má ten, komu je více než jeden rok a kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu má podstatně omezenou schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Čím vyšší je míra omezení, tím větší stupeň ochrany a vyšší typ průkazu se poskytuje.

Co se týče zdravotních podmínek nároku na přiznání průkazu, posudkový orgán postupuje podle zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a přílohy č. 4 jeho prováděcí vyhlášky. Rozhodující je prokázání příslušného stupně funkčního postižení pohyblivosti nebo orientace.

Má průkaz osoby se zdravotním postižením mezinárodní platnost?

Průkaz platí na území České republiky. Případné poskytnutí například slevy z ceny vstupného do muzea v jiném členském státě EU je výlučně na rozhodnutí provozovatele.

Průkazy určené lidem se zdravotním postižením podobné českým existují ve většině zemí EU. Podmínky, za kterých je poskytují, se však významně liší, stejně jako okruh benefitů, k nimž opravňují. Stejně se liší i dávková pomoc.

Parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením

Parkovací průkaz označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou (parkovací průkaz) vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností držitelům průkazu ZTP (s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou) nebo držitelům průkazu ZTP/P. Na rozdíl od průkazu osoby se zdravotním postižením přináší parkovací průkaz benefity v oblasti parkování i v ostatních zemích EU.

POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU

Kdo posuzuje?

Zdravotní stav posuzují posudkoví lékaři okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ). Posudky tvoří podklady pro rozhodování správního orgánu prvního stupně (ÚP ČR) zejména o příspěvku na péči, příspěvku na zvláštní pomůcku nebo o průkazu osoby se zdravotním postižením. Posudky lékařů OSSZ o zdravotním stavu, pracovní neschopnosti a invaliditě tvoří jeden z podkladů pro rozhodování České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) o nároku na invalidní důchod a posudky o nabytí pracovní schopnosti, pro rozhodnutí orgánu nemocenského pojištění o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrní doby. Po případném odvolání zdravotní stav posuzují posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

Jak posouzení probíhá v praxi?

Ošetřující lékař vyplní tiskopis, z něj pak vycházejí lékaři na OSSZ. Pokud potřebují další podklady, mohou si je vyžádat od poskytovatele zdravotních služeb (jde například o lékařské nálezy o provedených vyšetřeních posuzovaného). Mohou požádat i o nové vyšetření dotyčného. Poskytovatelé zdravotních služeb mají v tomto směru vůči LPS (lékařské posudkové službě – orgánu sociálního zabezpečení) řadu zákonem uložených povinností. Posuzovanou osobu lze rovněž přizvat k projednávání na OSSZ. Pokud o takovou účast posuzovaný požádá, musí lékař na OSSZ vyhovět.

Nezbytným podkladem pro posouzení stupně závislosti je sociální šetření. Podobně probíhá posuzování i v komisích MPSV, které dostávají posudkový spis OSSZ a často i kompletní zdravotnickou dokumentaci od praktického lékaře. Na rozdíl od OSSZ ale posudková komise MPSV, ve které je kromě předsedy a tajemníka vždy ještě alespoň jeden příslušící odborný lékař, přijímá závěr komisionálně.

Ošetřující
lékař vyplní
tiskopis, z něj pak
vycházejí lékaři
na OSSZ.

Musí posuzovaný spolupracovat s LPS?

Posuzovaný musí s LPS spolupracovat v rámci povinností, které ukládají jednotlivé zákony. Pokud ho vyzvou, musí se podrobit vyšetření svého zdravotního stavu (například přímo lékařem LPS nebo u určeného poskytovatele zdravotních služeb).

Dále musí předložit poskytovateli zdravotních služeb lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které mu vydali, aj. Pokud posuzovaný stanovené povinnosti nesplní, sděluje to LPS orgánu, který o posouzení požádal.

Jsou potřeba nějaké tiskopisy?

Posuzovaný při zjišťovací či kontrolní lékařské prohlídce invalidity vyplňuje „profesní dotazník,“ kterým lékaře OSSZ informuje o dosaženém vzdělání, zkušenostech, znalostech a vykonávaných výdělečných činnostech. Tedy o skutečnostech, jež se při posouzení invalidity hodnotí.

Dokdy musí LPS vydat posudek?

Zákonná základní lhůta pro vydání posudku OSSZ je 45 dnů, pro vydání posudku komisí MPSV 60 dnů. Orgán, který o posouzení požádal, může stanovit delší lhůtu.

Pokud LPS sdělí v konkrétním případě tomu, kdo o posouzení požádal, závažné důvody, prodlužuje se tato lhůta ze zákona o 30 dnů (nestanoví-li orgán, který o posouzení požádal, lhůtu delší).

Platí posudek časově neomezenou dobu?

Lékař OSSZ, ČSSZ nebo posudková komise MPSV při vydání posudku stanoví také dobu jeho platnosti. Ta se určuje individuálně s ohledem na předpokládaný vývoj zdravotního stavu, jiných rozhodných skutečností a potřebu ověření spolehlivosti posudkových závěrů.

Výjimečně může posudek platit poměrně dlouhou dobu, v některých případech i trvale.

Co mám dělat, pokud s vydaným posudkem nesouhlasím?

Vyjádřit se můžete u orgánu, který vede řízení, pro jehož účely byl posudek vydán. Protože tento posudek je pouze podkladem pro vydání správního rozhodnutí, nelze proti němu podávat samostatné odvolání. To můžete udělat za stanovených podmínek až proti rozhodnutí, které vám na základě posudku OSSZ vydá ÚP ČR nebo ČSSZ v případě řízení o invalidní důchod.

Pokud jde o rozhodnutí MPSV, které se řídí posudkem své komise v odvolacím řízení, další odvolání již není přípustné. Můžete ale využít některé mimořádné postupy, například přezkoumání pravomocného rozhodnutí. K němu můžete sice dát podnět i jako účastník předchozího řízení, na provedení přezkumného řízení však není právní nárok.

ŽIVOTNÍ MINIMUM

Životní minimum je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Životní minimum je součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti.

Životní minimum je stanoveno v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

Hlavní využití životního a existenčního minima je v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Životní minimum plní rozhodující úlohu při posuzování hmotné nouze a funguje i jako sociálně-ochranný prvek. Vedle životního minima je z důvodu větší motivace zaveden pro dospělé osoby v hmotné nouzi institut existenčního minima.

Životní minimum platné pro rok 2019

Pro jednotlivce	3 410 Kč
Pro první osobu v domácnosti	3 140 Kč
Pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	2 830 Kč
Pro nezaopatřené dítě ve věku	
do 6 let	1 740 Kč
6 až 15 let	2 140 Kč
15 až 26 let (nezaopatřené)	2 450 Kč

Společně posuzované osoby pro výpočet životního minima:

rodiče a nezletilé nezaopatřené děti

manželé nebo partneři podle zvláštního právního předpisu (registrovaní partneři)

rodiče a děti nezletilé zaopatřené nebo zletilé, pokud tyto děti s rodiči užívají byt a nejsou posuzovány s jinými osobami

jiné osoby společně užívající byt, pokud písemně neprohlásí, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Jaké sociální služby mohou
využívat pacienti
s roztroušenou sklerózou?

Pro osoby se zdravotním postižením
jsou určeny následující služby:

Sociální poradenství

Radí lidem, jak řešit jejich nepříznivou situaci. Je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé je musí zajistit vždy. Základní sociální poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení je vždy bezplatné.

Odborné poradenství se zaměřuje na potřeby jednotlivých okruhů skupin lidí v občanských, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu. Zahrnuje též sociální práci s lidmi, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Pečovatelská služba

Terénní nebo ambulantní služba poskytovaná těm, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení. Dále je určena rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba se poskytuje v určeném čase v domácnostech a v zařízeních sociálních služeb.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, které mají kvůli věku nebo zdravotnímu postižení snížený schopnosti

v oblasti orientace nebo komunikace. Průvodci a předčitatelé pomáhají osobám vyřídit jejich záležitosti.

Podpora samostatného bydlení

Terénní služba určená těm, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby.

Odlehčovací služby

Terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Cílem je umožnit pečovatелům nezbytný odpočinek.

Centra denních služeb

Poskytují se zde ambulantní služby lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Jedná se například o pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, vzdělávací činnosti atd.

Denní stacionáře

Zde se poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a lidem s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Týdenní stacionáře

Poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a lidem s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

V nich se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Chráněné bydlení

Pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost kvůli zdravotnímu postižení nebo chronickému onemocnění, včetně duševního onemocnění, a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Ambulantní, případně terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo se zdravotním postižením, kterým hrozí sociální vyloučení.

Sociálně terapeutické dílny

Ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které kvůli tomu nejsou umísťitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Dlouhodobě a pravidelně podporují zdokonalování pracovních návyků a dovedností.

Jak je to s dotacemi na sociální služby?

Dotace ze státního rozpočtu financuje běžné výdaje, které souvisejí s poskytováním služeb. Dotace se poskytuje poskytovatelům sociálních služeb zapsaným v Registru poskytovatelů sociálních služeb, a to prostřednictvím rozpočtu krajů.

DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Existují nějaké speciální dávky pro osoby se zdravotním postižením?

Základní dávkou je invalidní důchod. Osoby se zdravotním postižením mohou dále žádat o příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, které poskytují krajské pobočky ÚP ČR.

Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu je opakující se nároková dávka, jež je určena osobě starší jednoho roku:

- která má nárok na průkaz označený symbolem ZTP nebo ZTP/P,
- která se za úhradu opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována,
- které nejsou poskytovány pobytové sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče (z důvodů hodných zvláštního zřetele může být příspěvek na mobilitu přiznán i osobě, která uvedené služby využívá).

Dané podmínky musí být splněny kumulativně po celý kalendářní měsíc. Výše dávky činí 550 Kč měsíčně. Vyplácí se tzv. pozadu, tedy do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který náleží.

Kontakty na poskytovatele sociálních služeb najdete ve veřejném Registru poskytovatelů sociálních služeb na stránkách

<http://iregistr.mpsv.cz>.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Náleží osobě, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, těžké sluchové postižení nebo těžké zrakové postižení. Nárok na příspěvek na motorové vozidlo nebo zádržní systém má ten, kdo má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžkou či hlubokou mentální retardaci. Okruh zdravotních stavů odůvodňujících a vylučujících přiznání příspěvku uvádí příloha k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínkou pro získání příspěvku na zvláštní pomůcku je dále toto:

- Osoba je starší tří let (motorové vozidlo, úprava bytu, schodolezu, stropního zvedacího systému, schodišťové plošiny a schodišťové sedačky), patnácti let (vodící pes), jednoho roku (všechny ostatní pomůcky).
- Zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsahu nebo ji osoba potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání nebo ke styku s okolím.
- Osoba může zvláštní pomůcku využívat.
- Zvláštní pomůcka není zdravotnickým prostředkem, který je hrazen z veřejného zdravotního pojištění nebo je osobě zapůjčen pojišťovnou. Nesmí jít o zdravotnický prostředek, který nebyl uhrazen z veřejného zdravotního pojištění či zapůjčen pojišťovnou kvůli nedostatečné zdravotní indikaci.
- Pokud je pomůckou motorové vozidlo, osoba se musí opakovaně každý měsíc dopravovat. Také platí podmínka, že je schopna řídit motorové vozidlo či v něm může být převážena.

Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek, na které je dávka určena, je obsažen ve vyhlášce č. 388/2011 Sb. Příspěvek se poskytuje i na pomůcku, která ve vyhlášce uvedena není, a to za podmínky, že ji krajská pobočka ÚP považuje za srovnatelnou s některou z pomůcek, která ve vyhlášce uvedena je.

Pokud jde o výši příspěvku na zvláštní pomůcku, zákon rozlišuje, zda jde o pomůcku v ceně přes 10 000 Kč a speciální úpravu má pro motorové vozidlo. Obecně je stanovena 10% spoluúčast osoby se zdravotním postižením na ceně pomůcky, nejméně 1 000 Kč (neplatí pro motorové vozidlo a pro případy, kdy je míra spoluúčasti určována individuálně).

Maximální výše příspěvku je 350 000 Kč (400 000 Kč v případě pomůcky schodišťová plošina). V případě pořízení motorového vozidla je maximální výše příspěvku 200 000 Kč. Ve výši se odráží důvod a četnost dopravy, příjem osoby (osob s ní společně posuzovaných) a celkové sociální a majetkové poměry.

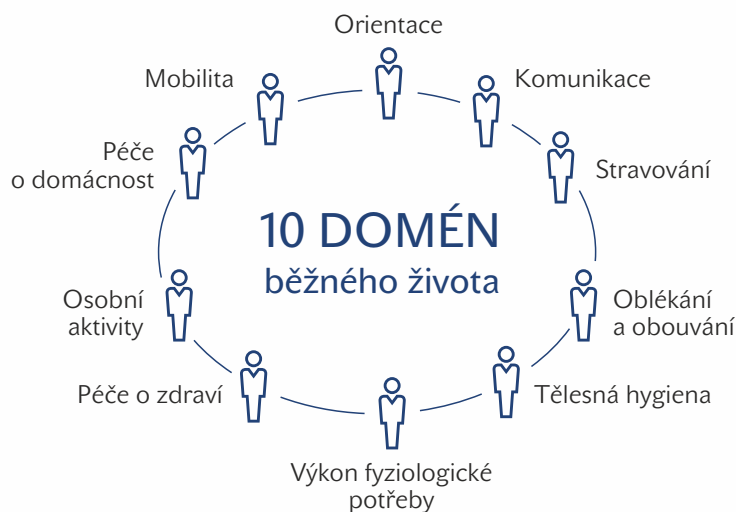

Příspěvek na péči

Je určen těm, kteří kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu potřebují pomoc jiné osoby při zvládání základních životních potřeb.

Příjemce si z něj hradí pomoc, kterou mu může podle jeho rozhodnutí poskytovat osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu. Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

Výše příspěvku na péči do 30. 6. 2019

Pro osoby starší 18 let

800 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)

4 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)

8 800 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)

13 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Výše příspěvku na péči od 1. 7. 2019

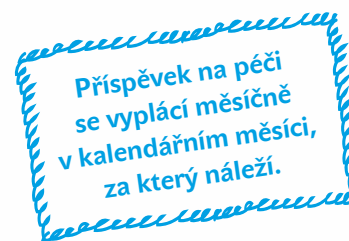
Pro osoby starší 18 let

880 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)

4 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)

12 800 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)

19 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Jak se posuzuje zdravotní stav pro nárok na dávky osobám se zdravotním postižením?

Posuzování zdravotního stavu pro účely příspěvku na zvláštní pomůcku

Posuzující lékař vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, případně z výsledků funkčních vyšetření a z vlastního vyšetření.

Posuzování zdravotního stavu pro účely příspěvku na péči

Úřad práce provede sociální šetření, kterým zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí.

Úřad práce může provést sociální šetření i v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče (typicky tzv. LDN), trvá-li hospitalizace nepřetržitě déle než 60 dnů.

Po provedení šetření úřad práce požádá okresní správu sociálního zabezpečení o posouzení stupně závislosti.

Lékařská posudková služba okresní správy sociálního zabezpečení vydá na základě žádosti posudek o stupni závislosti, v němž stanoví, kolik životních potřeb posuzovaný nevládne v důsledku svého nepříznivého zdravotního stavu.

Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Po obdržení stejnopisu posudku vydá úřad práce rozhodnutí.

NEMOCENSKÉ A DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Jaké jsou dávky nemocenského pojištění?

Z nemocenského pojištění se poskytují pojištěncům, kteří splňují podmínky, čtyři druhy peněžitých dávek, a to:

- nemocenské,
- peněžitá pomoc v mateřství,
- ošetrovné,
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a v mateřství.

Pro vznik nároku na dávku musí pojištěnec kromě konkrétních podmínek pro jednotlivé dávky splnit ještě obecné podmínky; základními jsou tyto:

- podmínky pro vznik nároku na dávku se splnily v době zaměstnání zakládajícího účast na nemocenském pojištění nebo v době, kdy OSVČ byla účastna nemocenského pojištění,
- zaměstnanec nevykonával v zaměstnání, ze kterého dávka náleží, práci, nebo OSVČ osobně nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost.

Dávky se poskytují za kalendářní dny a vyplácí je okresní správa sociálního zabezpečení. Pokud vznikne z více pojištění nárok na stejnou dávku, dostane dotyčný pouze jednu, vypočtenou z úhrnu všech dosažených příjmů. Výše dávek závisí na dosaženém výdělku, na stanovené výši redukční hranice a procentní sazbě pro denní dávku. Výdělek rozhodný pro stanovení výše dávky se zjišťuje zpravidla v období 12 měsíců předcházejících vzniku sociální události (např. dočasné pracovní neschopnosti).

Nemocenské

Náleží pojištěnci, kterého lékař uznal dočasně práce neschopným nebo kterému nařídil karanténu. Nárok na nemocenské rovněž vzniká z ochranné lhůty, která činí sedm kalendářních dnů po skončení zaměstnání zakládajícího účast na nemocenském pojištění.

Od 1. července 2019 se změní pravidla nemocenské pro zaměstnance i OSVČ.

Vyplácí se v prvních 14 dnech pracovní neschopnosti. Náhradu mzdy vyplácí zaměstnavatel, od patnáctého dne nemoci má zaměstnanec nárok na nemocenské od České správy sociálního zabezpečení.

Zaměstnavatel bude zaměstnanci hradit náhradu mzdy za prvních 14 dnů pracovní neschopnosti **od první zameškané směny**.

Náhrada od zaměstnavatele v době prvních 14 dní nemoci náleží jen za zameškané směny a za svátky, za které jinak zaměstnanci přísluší náhrada mzdy nebo se mu mzda či plat nekrátí. Na rozdíl od nemocenského, které náleží za kalendářní dny.

Redukční hranice pro výpočet náhrady mzdy v roce 2019 (uplatňují se na hodinovou mzdu):

- z částky do 190,75 Kč se počítá 90 procent,
- z rozdílu částky 190,75 Kč a 286,13 Kč se počítá 60 procent,
- z rozdílu částky 286,13 Kč a 572,25 Kč se počítá 30 procent, přičemž částka nad 3. redukční hranicí se nezapočítává, nezohledňuje.

Pojistné pro OSVČ

Aby OSVČ vznikl nárok na nemocenskou, musí nemocenské pojištění platit aspoň po dobu tří měsíců bezprostředně předcházejících dni vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Výši nemocenského pojištění si OSVČ nemůžou určovat úplně libovolně.

Od ledna 2019 platí osoby samostatně výdělečně činné, které se přihlásily k nemocenskému pojištění, minimální pojistné **138 Kč**. Od července jim minimální pojistné klesne na 126 Kč.

Druhy důchodů

Z důchodového pojištění se při splnění podmínek stanovených zákonem poskytují tyto druhy důchodů:

- **starobní důchod** (včetně tzv. předčasného, který lze přiznat až o tři roky dříve před dosažením důchodového věku),
- **invalidní důchod** pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně,
- **vdovský a vdovecký důchod**,
- **sirotčí důchod**.

Posuzování zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění a stupně invalidity

Zdravotní stav a pracovní schopnost posuzují při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách okresní správy sociálního zabezpečení, v Praze Pražská správa sociálního zabezpečení a v Brně Městská správa sociálního zabezpečení.

Za tím účelem posuzují:

- invaliditu a změnu stupně invalidity (pro účely posouzení nároku na invalidní důchod a jeho výši),
- dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dítěte a jeho schopnost vykonávat kvůli tomu výdělečnou činnost (pro účely posuzování nezaopatřenosti dítěte).

Pojištěnec je invalidní, jestliže mu kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu poklesla pracovní schopnost nejméně o 35 %.
Příčemž platí: pokud pracovní schopnost pojištěnce klesla

- **nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %**,
jedná se o invaliditu prvního stupně,
- **nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %**,
jedná se o invaliditu druhého stupně,
- **nejméně o 70 %**,
jedná se o invaliditu třetího stupně.

Podmínky nároku na invalidní důchod

Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se:

- invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na obecný starobní důchod podmíněný dosažením důchodového věku, případně byl-li mu přiznán předčasný starobní důchod, pokud nedosáhl důchodového věku,
- invalidním následkem pracovního úrazu.

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod je následující:

- do 20 let **méně než jeden rok**
- od 20 let do 22 let **jeden rok**
- od 22 let do 24 let **dva roky**
- od 24 let do 26 let **tři roky**
- od 26 let do 28 let **čtyři roky**
- nad 28 let **pět roků**

Potřebná doba pojištění se zjišťuje z období před vznikem invalidity a, jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let je podmínka potřebné doby pojištění splněna též tehdy, byla-li získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom deset roků.

Na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně má nárok též ten, kdo dosáhl aspoň 18 let, má trvalý pobyt na území ČR a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže invalidita vznikla před dosažením 18 let a dotyčný nebyl pojištěn po potřebnou dobu.

Podání žádosti o důchod a jeho výplata

Žádosti sepisuje s lidmi příslušná OSSZ na předepsaných tiskopisech. Za občany, kteří vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohou sami podávat žádost, mohou s jejich souhlasem a na základě lékařského potvrzení o zdravotním stavu požádat o důchod rodinní příslušníci.

Žádost lze podat nejdříve čtyři měsíce před dnem, od kterého občan chce důchod přiznat.

O nárocích z důchodového pojištění rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení (Křížová 25, 225 08 Praha 5), jež je vyplácí, a to dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách, které určí.

STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA

Systém státní sociální podpory je upraven zákonem o státní sociální podpoře, podle něhož se poskytují následující dávky:

- **přídavek na dítě,**
- **rodičovský příspěvek,**
- **příspěvek na bydlení,**
- **porodné,**
- **pohřebné.**

O dávkách rozhodují a vyplácejí je krajské pobočky ÚP ČR.

Přídavek na dítě

Přídavek na dítě je základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi. Je nárokem dítěte. Nárok vzniká, pokud příjem v rodině nepřesahuje 2,7násobek jejího životního minima. Přídavek na dítě je poskytován ve třech výších podle věku dítěte.

Výše přídavků na nezaopatřené dítě jeho věku pro rok 2019

Věk nezaopatřeného dítěte v rodině	Výše přídavku na dítě v Kč měsíčně – dle § 18 zákona č. 117/1995 Sb.
do 6 let	500 Kč
od 6 do 15 let	610 Kč
od 15 do 26 let	700 Kč

Rodičovský příspěvek

Nárok má rodič, jenž po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do čtyř let věku dítěte.

Rodičovský příspěvek navazuje na peněžitou pomoc v mateřství, celkově můžete vyčerpat dvě stě dvacet tisíc korun, a to nejpozději

do čtyř let věku dítěte. Kdo nárok na mateřskou nemá, začíná brát rodičovský příspěvek hned po narození dítěte. Jednou za čtvrt roku je možné výši měsíčního příspěvku upravit.

Celkovou sumu rodičovského příspěvku (220 tisíc korun) lze vyčerpat během šesti měsíců. Rodičovský příspěvek je provázaný s dřívější výší příjmů.

Měsíční výše rodičovského příspěvku nesmí přesáhnout 70 procent vyměřovacího základu, tedy zjednodušeně hrubého měsíčního výdělku. Například: kdo vydělával 30 tisíc hrubého, může celkových 220 tisíc korun vybrat nejrychleji během deseti měsíců.

U vícero dětí se příspěvek navyšuje o dalších 110 tisíc korun.

Příspěvek na bydlení

Touto dávkou stát přispívá na náklady na bydlení rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok má vlastník nebo nájemce přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem.

Porodné

Touto dávkou se rodině jednorázově přispívá na náklady související s narozením prvního a druhého dítěte. Nárok na porodné je vázán na stanovenou hranici příjmů v rodině, která v kalendářním čtvrtletí předcházejícím narození dítěte musí být nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě a 10 000 Kč na druhé dítě.

Pohřebné

Na pohřebné má nárok osoba, jež vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti nebo rodiči nezaopatřeného dítěte. Platí, že zemřelý musel mít ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR ve smyslu zákona o státní sociální podpoře. Výše pohřebného činí 5 000 Kč.

Jak se posuzuje zdravotní stav pro účely státní sociální podpory?

Nepříznivý zdravotní stav nemá v nárocích na dávky státní sociální podpory významnější vliv. Důležitou kategorií zákona o státní sociální podpoře je nezaopatřené dítě.

Skutečnost, zda se dítě nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, posuzují a potvrzují ošetřující lékaři. V těchto případech jde obvykle o nepříznivý zdravotní stav, který trvá několik týdnů nebo měsíců, jako např. léčení úrazů, vážnějších infekčních nemocí, stavy po závažnějších operacích aj.

Adekvátní léčba zpravidla zdravotní stav upraví a stabilizuje. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kvůli kterému dítě nemůže vykonávat soustavnou výdělečnou činnost, posuzuje LPS.

Ta musí prokázat, že nemoc, úraz či postižení má charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který je natolik vážný, že dítě je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost nebo se nemůže připravovat na budoucí povolání. Může jít například o léčení nádorového onemocnění, opakované závažné operace, léčbu rozsáhlých popálenin, těžké úrazy s náročným léčením apod.

POMOC V HMOTNÉ NOUZI

Podmínky stanovuje zákon o pomoci v hmotné nouzi, který vymezuje situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní obživy, bydlení a mimořádnými událostmi. Napomáhá řešení některých nárazových životních situací. Každý má nárok na poskytnutí základních informací, které nejen řeší jeho současnou situaci, ale i hmotné nouzi předcházejí. Součástí pomoci je sociální práce s klienty.

O dávkách rozhodují a vyplácejí je krajské pobočky ÚP ČR.

Co je to hmotná nouze?

Jde v zásadě o stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku), a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním.

V hmotné nouzi není ten, kdo

- prokazatelně neprojevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním,
- není v pracovním nebo obdobném vztahu, nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání,
- je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem,
- je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání a bez vážných důvodů odmítá vykonávat krátkodobé zaměstnání nebo účastnit se cíleného programu k řešení zaměstnání,
- nezískal nemocenské dávky nebo mu náleží ve snížené výši, protože si přivodil pracovní neschopnost úmyslně,

- je osobou samostatně výdělečně činnou a jeho příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí proto, že se nepřihlásil k nemocenskému pojištění,
- za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky dostal sankci,
- nastoupil výkon zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody nebo byl vzat do vazby.

Dávky a jejich výplata

Pomoc v hmotné nouzi obsahuje následující dávky:

- příspěvek na živobytí,
- doplatek na bydlení,
- mimořádná okamžitá pomoc.

Příspěvek na živobytí

Příspěvek na živobytí je základní dávka, která pomáhá osobě či společně posuzovaným osobám při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká osobě či rodině, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje jejich příjem částky živobytí. Částka živobytí je stanovena pro každého individuálně, a to na základě hodnocení jeho snahy a možností. Jednotlivé částky živobytí osob se počítají. Odvíjí se od existenčního a životního minima.

Doplatek na bydlení

Je dávka pomoci v hmotné nouzi, která společně s vlastními příjmy občana a příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory pomáhá uhradit odůvodněné náklady na bydlení. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí. Nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu.

Mimořádná okamžitá pomoc

Je to jednorázová dávka pomoci v hmotné nouzi. Nastane-li některá z určitých situací opakovaně v průběhu kalendářního roku, může být poskytnuta vícekrát. Mimořádná okamžitá pomoc je určena lidem, kteří se ocitnou v situacích, jež musí bezodkladně řešit. Zákon stanoví šest takových situací:

1. Nejsou plněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení), ale v případě neposkytnutí pomoci hrozí vážná újma na zdraví. Dávku lze poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do výše existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima).
2. Postižení vážnou mimořádnou událostí (živelní pohroma, ekologická havárie, požár apod.). Dávku lze poskytnout až do výše 15násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do výše 51 150 Kč.

Nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje spojeného např. se zaplacením poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů nebo v případě ztráty peněz. Dávku lze poskytnout až do výše tohoto jednorázového výdaje.
3. Nedostatek prostředků k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše desetinásobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.
4. Nedostatek financí k uhrazení odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí a na zajištění nezbytných činností souvisejících s jejich sociálně-právní ochranou. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše desetinásobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč.

5. Ohrožení sociálním vyloučením. Jde například o lidi vracející se z vězení, z dětského domova a z pěstounské péče po dosažení zletilosti nebo po ukončení léčby chorobných závislostí. Dávku lze poskytnout až do výše 1000 Kč. V průběhu roku může být poskytnuta opakovaně, součet však nesmí překročit čtyřnásobek částky životního minima jednotlivce, tj. maximálně částku 13 640 Kč.

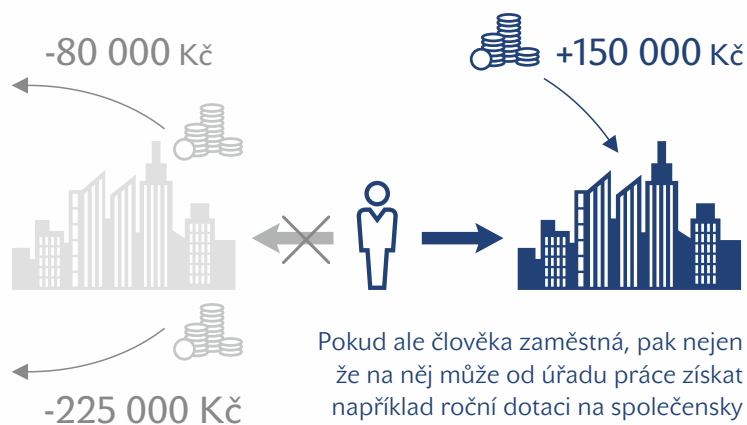

PROČ SE VYPLATÍ ZAMĚSTNÁVAT PACIENTY S ROZTROUŠENOU SKLERÓZOU

Tím, že firma zaměstná zdravotně postiženého člověka (dle rozhodnutí posudkového lékaře), může ročně ušetřit několik set tisíc korun!

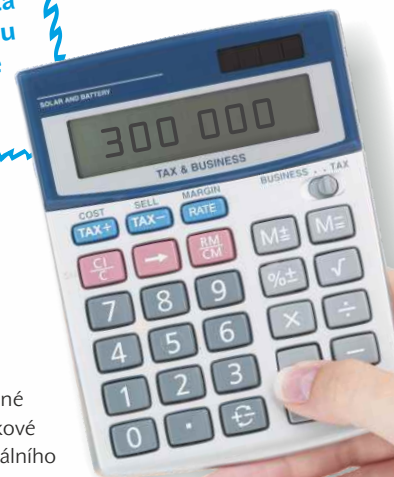
Přijde vám to nemožné?
Tak pojďme trochu počítat.

Pokud má firma zákonnou povinnost zaměstnat např. 1 člověka se zdravotním postižením* a neučiní tak, má povinnost odvést do státního rozpočtu „pokutu“ téměř 80 000 Kč nebo nakoupit zboží či služby v režimu náhradního plnění v hodnotě téměř 225 000 Kč bez DPH.

Pokud ale člověka zaměstná, pak nejen že na něj může od úřadu práce získat například roční dotaci na společensky účelné pracovní místo v částce až 150 000 Kč, ale má nárok i na slevu na dani z příjmu ve výši až 60 000 Kč.

**Tedy suma sumárum:
tím, že například pacienta
s roztroušenou sklerózou
zaměstná, může ročně
ušetřit klidně až
300 000 Kč.**

*Statut osoby zdravotně postižené přiznávají lékaři Lékařské posudkové komise (LPK) České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ).

LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA ZAMĚSTNÁVÁNÍ OZP

Ústava a listina základních lidských práv a svobod

Možná by vás to nenapadlo, ale Ústava nám zaručuje svobodu a právo pracovat. Bohužel i v dnešní době si řada lidí myslí, že pokud je někdo zdravotně postižený a pobírá například invalidní důchod, nesmí pracovat a vydělávat si – jinak o tento důchod přijde. Tak tomu ale není! A kde se o tom píše?

Kde najít jednoduše Ústavu a Listinu
základních práv a svobod?
Na stránkách Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR (www.psp.cz)
nebo na www.zakonyprolidi.cz.

PROČ JE DŮLEŽITÉ PRACOVAT?

Pojďme opět trochu počítat.

Máte hrubou mzdu **28 000 Kč.**

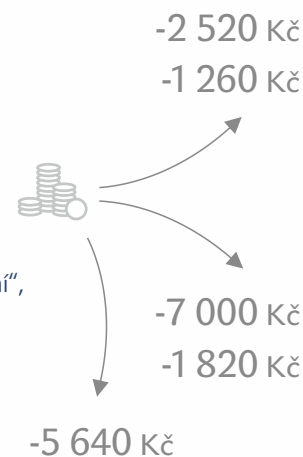
Tedy superhrubou mzdu **37 600 Kč.**

Jste osoba zdravotně znevýhodněná
nebo v prvním či druhém stupni invalidity.

Zaměstnavatel za sebe odvede vaši
zdravotní pojišťovně 2 520 Kč a správě
sociálního zabezpečení 7 000 Kč.

Z vaší mzdy ke zdravotní pojišťovně
ještě doputuje 1 260 Kč a správě
sociálního zabezpečení 1 820 Kč.

A pokud podepíšete „ružové prohlášení“,
strhne se vám záloha na daň z příjmů
ve výši 5 640 Kč.

Každý měsíc tedy
z vaší výplaty odejde
státu 18 240 Kč.
A ročně je to
téměř 220 000.

Zákon o důchodovém pojištění

Základním kritériem pro posouzení zdravotního stavu a přidělení vybraného stupně invalidity je u člověka se zdravotním postižením procentní míra poklesu schopnosti vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. Rozhodnutí o přidělení stupně invalidity neznámá, že je tento člověk méně schopný. Toto rozhodnutí pro něj znamená určitou ochranu na trhu práce. A to například v tom, že mu úřad práce nesmí přidělit práci, která by ohrozila jeho zdravotní stav.

Věděli jste, že...

Dříve se pro označení osoby zdravotně postižené (OZP) používal pojem „občan se změněnou pracovní schopností“?

Jaké známe kategorie?

Osoba uznaná
invalidní
v I. stupni
invalidity

Pokles pracovní
schopnosti

35 - 49%

Osoba uznaná
invalidní
ve II. stupni
invalidity

Pokles pracovní
schopnosti

50 - 69%

Osoba uznaná
invalidní
ve III. stupni
invalidity

Pokles pracovní
schopnosti

70%

Osoba zdravotně znevýhodněná (OZZ) – tento člověk nepobírá žádný invalidní důchod. Má onemocnění, díky kterému má v jisté míře omezení vykonávat jakoukoli profesi (například člověk se stabilizovanou roztroušenou sklerózou...).

Hlediska posuzující míru poklesu pracovní schopnosti u roztroušené sklerózy:

- Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti se hodnotí stav funkčních systémů – pyramidového, mozečkového, senzitivního, zrakového, kmenového, funkce sfinkterů, schopnost chůze, stání, dopad zjištěných skutečností na celkovou výkonnost.
- K hodnocení pokročilosti roztroušené sklerózy mozkomíšní se používá Kurtzkeho škála EDSS.
- Samotný nálezn CT, MRI bez klinického korelátu a funkčního postižení nemá dopad na pracovní schopnost.

Minimální funkční postižení, pokles pracovní schopnosti nad 10 %

Bez hrubší poruchy funkce nebo malý neurologický nálezn, celková výkonnost a pohyblivost dotčena minimálně, lehká slabost nebo spasticita, lehká monoparéza, mírné poruchy chůze a snížení dosahu chůze, okohybné poruchy, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi, EDSS 2 – 3

Lehké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 25 – 35 %

Celková výkonnost omezena, pohyblivost zachována, chůze se sníženým dosahem (cca 500 m), vyjádřeny základní příznaky nebo kombinace více lehčích příznaků (např. lehké parézy dvou končetin, lehké sfinkterové obtíže, okohybné poruchy), některé denní aktivity vykonávány s obtížemi nebo vykonávány s využitím kompenzačních mechanismů a prostředků, EDSS 4

Středně těžké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 50 %

Pokles celkové výkonnosti při běžném zatížení, středně těžká porucha motoriky chůze na kratší vzdálenost (cca 300 m = 4,5), výrazné sfinkterové poruchy, podle rozsahu symptomatologie a funkčního postižení, některé denní aktivity omezeny, EDSS 5 – 6

Těžké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 60 %

Podstatné omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti (chůze 100 m, funkčně významná spasticita na dvou končetinách, ataxie, afektivní nebo kognitivní poruchy), některé denní aktivity podstatně omezeny, EDSS 6 – 6,5

Zvlášť těžké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 70 – 80 %

Těžký pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, těžké poruchy motoriky (na úrovni těžkých paréz končetin), pohyblivost velmi obtížná, přesuny na velmi krátké vzdálenosti, popř. odkázanost na invalidní vozík (=7), závažná afektivní nebo kognitivní porucha, denní aktivity těžce omezeny, EDSS více než 7

Věděli jste, že...

Od 1. ledna 2019 se zvýšila minimální mzda na 13 350 Kč za měsíc?
Minimální hodinová mzda vzrostla na 79,80 Kč.

Zákon o daních z příjmů

Slevy na dani z příjmů pro zaměstnavatele:

- 18 000 Kč na jednoho zdravotně postiženého zaměstnance
- 60 000 Kč na jednoho zdravotně postiženého zaměstnance ve III. stupni invalidity

Slevy na dani z příjmů pro osoby se zdravotním postižením, které pracují:

- 2 520 Kč za rok na I. a II. stupeň invalidity
- 5 040 Kč za rok na III. stupeň invalidity
- Držitel průkazu ZTP/P má slevu na dani z příjmu ve výši 16 140 Kč.

Příspěvky dle zákona o zaměstnanosti

Otevřený (běžný, volný) trh práce

Běžný zaměstnavatel; má ale povinnost zaměstnávat povinný podíl OZP, a to ve výši 4 % z přepočteného počtu zaměstnanců firmy. Osoby ve III. stupni invalidity se započítávají do celkového počtu OZP 3x.

Chráněný trh práce

- Osoba zdravotně postižená podnikající jako OSVČ
- Uznaný zaměstnavatel (zaměstnavatel zaměstnávající nad 50 % OZP, který má „uznání“ od úřadu práce)

Co je to povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením?

Každá firma a organizace, jež má v pracovním poměru více než 25 zaměstnanců, musí podle zákona zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu, který činí 4 %.

Uvedenou povinnost mohou zaměstnavatelé plnit třemi rovnocennými způsoby nebo jejich kombinací:

- zaměstnáváním osob se zdravotním postižením v pracovním poměru,
- odebráním výrobků nebo služeb od uznaných zaměstnavatelů nebo od osob se zdravotním postižením samostatně výdělečně činných,
- odvodem do státního rozpočtu.

Co má dělat firma, která má povinnost zaměstnat OZP, ale nikoho nezaměstnává?

Zaplatit odvod ve výši 2,5násobku průměrné mzdy ve sledovaném roce za každou chybějící OZP.*

Příklad – průměrná mzda za rok 2018 byla téměř 32 000 Kč → 80 000 Kč ročně za jednu OZP.

Počet zaměstnanců	Povinný podíl OZP	Odvod do státního rozpočtu v Kč
50	2	160 000 Kč
200	8	640 000 Kč
1 000	40	3 200 000 Kč
5 000	200	16 000 000 Kč

* Tento odvod ale nejde bohužel do sociálního systému České republiky, ale do státního rozpočtu. Tudíž nepodporí například ty, kteří nemohou díky svému postižení pracovat.

Věděli jste, že...

Když firma zaměstná člověka ve III. stupni invalidity, je to z pohledu zákona stejné, jako by zaměstnala 3 osoby se zdravotním postižením v nižším stupni invalidity?

Chráněné pracovní dílny již neexistují? Transformovaly se do statutu uznaných zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 50 % zaměstnanců se zdravotním postižením.

V čem spočívá zvýšená ochrana osob se zdravotním postižením na trhu práce?

ÚP ČR pomocí nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti motivuje zaměstnavatele k přijetí lidí, kteří jsou znevýhodněni kvůli věku, zdravotnímu stavu, kvalitaci, nedostatečné praxi apod. Usiluje také o to, aby si tito lidé práci po určitou dobu udrželi.

Osobám se zdravotním postižením se poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce. Podle § 67 zákona o zaměstnanosti jsou osobami se zdravotním postižením osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány

- invalidními ve třetím stupni („osoba s těžším zdravotním postižením“),
- invalidními v prvním nebo druhém stupni,
- zdravotně znevýhodněnými (dále jen „osoba zdravotně znevýhodněná“).

Žádost o přiznání statusu osoby zdravotně znevýhodněné se podává na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, která na základě posudku lékaře OSSZ o zdravotním stavu fyzické osoby vydá ve věci rozhodnutí. O odvolání proti nepřiznání statusu osoby zdravotně znevýhodněné rozhoduje ČSSZ.

Pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace je souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením. Uskutečňuje se na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace, který v součinnosti s osobou se zdravotním postižením sestavuje ÚP ČR. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění. ÚP může být také hrazeno toto:

- prokázané jízdní výdaje z místa bydliště do místa konání pracovní rehabilitace a zpět,
- prokázané výdaje na ubytování, pokud se pracovní rehabilitace koná mimo bydliště účastníka (maximálně však do výše 1000 Kč na den),
- stravné ve dnech účasti na pracovní rehabilitaci, pokud se koná mimo bydliště účastníka,
- pojištění pro případ škody způsobené účastníkem v rámci pracovní rehabilitace,
- popř. další pojištění spojené s pracovní rehabilitací v zahraničí.

Příprava k práci

Formou přípravy k práci je osoba se zdravotním postižením zapracovávána na vhodné pracovní místo. Získá znalosti, dovednosti a návyky nutné pro výkon zvoleného zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti. Příprava k práci může trvat nejdéle 24 měsíců a provádí se:

- na pracovištích zaměstnavatele (i s podporou asistenta),
- na chráněných pracovních místech právnické nebo fyzické osoby,
- ve vzdělávacích zařízeních.

O přípravě k práci uzavírá ÚP ČR s osobou se zdravotním postižením písemnou dohodu.

Dotyčnému přitom náleží (pokud nepobírá dávky nemocenského pojištění, starobní důchod nebo mzdu nebo náhradu mzdy) po dobu účasti na přípravě k práci podpora při rekvalifikaci. A to i v případě, že není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Podpora při rekvalifikaci činí 60 % z průměrného měsíčního čistého výdělku. Náklady spojené s prováděním přípravy k práci hradí ÚP ČR.

Rekvalifikace

Jednou z forem pracovní rehabilitace jsou specializované rekvalifikační kurzy pro osoby se zdravotním postižením.

Po dobu konání těchto kurzů náleží dotyčnému (pokud nepobírá dávky nemocenského pojištění, starobní důchod nebo mzdu nebo náhradu mzdy) **podpora při rekvalifikaci, a to i v případě, že není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.**

Podpora při rekvalifikaci činí 60 % z průměrného měsíčního čistého výdělku. Náklady rekvalifikace hradí ÚP ČR.

Příspěvek na zřízení pracovního místa pro osobu se zdravotním postižením a úhradu provozních nákladů

Chráněné pracovní místo je pracovní místo zřízené zaměstnavatelem pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s Úřadem práce ČR. Na zřízení chráněného pracovního místa poskytuje úřad práce zaměstnavateli příspěvek. **Chráněné pracovní místo musí být obsazeno po dobu 3 let.** Chráněným pracovním místem může být i pracovní místo, které je obsazeno osobou se zdravotním postižením, pokud je vymezeno v písemné dohodě mezi zaměstnavatelem a úřadem práce. **Dohoda se uzavírá na dobu 3 let.**

Chráněný trh práce a uznaný zaměstnavatel

Chráněný trh práce tvoří zaměstnavatelé, se kterými uzavřel písemnou dohodu o jejich uznání za zaměstnavatele na chráněném trhu práce úřad práce a kteří zaměstnávají více než 50 procent osob se zdravotním postižením.

Uznaným zaměstnavatelům náleží příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce ve výši **12 000 Kč (u osob zdravotně znevýhodněných 5 000 Kč)**, přičemž k tomuto příspěvku zaměstnavateli náleží také **paušální částka 1 000 Kč** měsíčně na náklady vynaložené na zaměstnávání osoby se zdravotním postižením. Zaměstnavatel může uplatnit slevu na dani 18 000 Kč za zaměstnance uznaného invalidním v 1. a 2. stupni a 60 000 Kč za každého pracovníka ve 3. stupni.

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)

Jedná se o pracovní místa, která zaměstnavatel vyhrazuje (**SÚPM – vyhrazené pracovní místo**) nebo zřizuje (**SÚPM – nové pracovní místo**) a obsazuje je uchazeči z evidence úřadu práce. SÚPM je také pracovní místo, které zřizuje uchazeč o zaměstnání na základě dohody s ÚP ČR za účelem rozběhnutí podnikání – samostatné výdělečné činnosti (**SÚPM – SVČ**).

Společensky účelná pracovní místa – vyhrazená

Měsíční výše příspěvku na jedno vyhrazené pracovní místo je až do výše skutečně vyplacených mzdových nákladů, maximálně **9 000 Kč**. V případě zdravotně postižených osob nebo osob starších 50 let činí měsíční výše maximálně **11 000 Kč**.

U absolventů do 25 let nebo u absolventů VŠ do 30 let za předpokladu nástupu na pozici odpovídající vystudovanému oboru činí měsíční výše příspěvku maximálně **11 000 Kč**. V případě osob evidovaných na ÚP ČR déle než 24 měsíců činí maximální výše příspěvku **14 000 Kč**.

Doba poskytování příspěvku je **až 6 měsíců**.

Společensky účelná pracovní místa – zřízená

Stanovená výše příspěvku: s ohledem na skutečnou výši nákladů na vytvoření místa, maximálně však do výše **50 000 Kč**.

Společensky účelná pracovní místa – SVČ

Základní kritéria pro poskytnutí příspěvku:

- Je doporučeno absolvování rekvalifikačního kurzu Základy podnikání, včetně obhajoby podnikatelského záměru a doložení osvědčení o úspěšném ukončení (ne starší 3 let).
- Uchazeč o zaměstnání zahajující samostatnou výdělečnou činnost v posledních 5 letech nepodnikal.

Stanovená výše příspěvku: s ohledem na skutečnou výši nákladů na vytvoření místa, maximálně však do výše **80 000 Kč**.

JAK SI MOHU JAKO ČLOVĚK SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NAJÍT DOBROU PRÁCI?

Hledejte práci na webových stránkách určených zaměstnavatelům, kteří se zajímají o zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. Jsou jimi například www.prace.cz (sekce Práce OZP), burza práce Konta bariéry www.kontobariery.cz. Zajímavé tipy a doporučení najdete na www.inspirante.cz.

Na portál www.prace.cz, do sekce Práce OZP dokonce můžete vložit svůj životopis, který po vložení inzerátu obdrží každý zaměstnavatel, který poptává pozici, na kterou splňujete kritéria. Stejně tak zde najdete rady, jak psát životopis, nebo máte možnost využít odborných, například právních poraden.

Využijte i možnosti **konzultací se svým úřadem práce**, Reveniem, z. s. (www.revenium.cz).

Využijte
i možnosti
konzultací
se svým úřadem
práce.

DŮLEŽITÉ ODKAZY A POUŽITÉ ZKRATKY

- ➔ Portál www.zakonyprolidi.cz
www.zakonyprolidi.cz
- ➔ Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz
- ➔ Revenium, z. s.
www.revenium.cz
- ➔ UNIE ROSKA
www.roska.eu
- ➔ Národní rada osob se zdravotním postižením
www.nrzp.cz
- ➔ Nadační fond IMPULS
www.nfimpuls.cz

MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí
ÚP ČR Úřad práce České republiky
ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení
OSSZ Okresní správa sociálního zabezpečení
LPS Lékařská posudková služba
OZP Osoba se zdravotním postižením
OSVČ Osoba samostatně výdělečně činná

KONTAKTY

- ➔ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2
tel.: +420 221 921 111, fax: +420 224 918 391
e-mail: posta@mpsv.cz
web: <http://www.portal.mpsv.cz/sz>
<http://www.mpsv.cz>
- ➔ Česká správa sociálního zabezpečení
Křížová 25, 225 01 Praha 5
tel.: +420 257 061 111, fax: +420 257 062 860
e-mail: posta@cssz.cz
web: <http://www.cssz.cz>
- ➔ Úřad práce ČR
Seznam krajských poboček ÚP ČR včetně potřebných kontaktů najdete na Integrovaném portálu MPSV na adrese <http://portal.mpsv.cz/sz/local>.
- ➔ Obecní úřady obcí s rozšířenou působností
Přehled obecních úřadů obcí s rozšířenou působností včetně potřebných kontaktů najdete na stránkách ministerstva vnitra na adrese <http://aplikace.mvcr.cz/adresa/index.html>.
- ➔ Národní rada osob se zdravotním postižením
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
web: www.nrzp.cz

Uvedené informace
jsou platné
ke květnu 2019.

Novartis s. r. o.
Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4
tel.: +420 225 775 111, www.novartis.cz
info.cz@novartis.com